

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.129/2026/9.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2026. május 14. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás bűntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2025. november 18. napján kihirdetett 11.B.402/2024/34. számú ítéletét megváltoztatja.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Egyéb részekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 16 271 (tizenhatezer-kettőszázhetvenegy) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt határozatában Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont]. Ezért 4 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 4 év ország megnevezése területéről kiutasításra, valamint 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjáról, a vádlott által előzetes fogvatartásban és lakóingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről (lefoglalás megszüntetése mellett a vádlottnak kiadás, megsemmisítés, továbbá az iratok részeként kezelés). A bűnösnek kimondott vádlottat kötelezte 63 500 Ft bűnügyi költség megfizetésére, illetőleg megállapította, hogy 658 058 Ft költséget az állam visel.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen a nyilatkozattételre fenntartott háromnapi határidőn belül egyrészt az ügyészség élt fellebbezéssel a vádlott terhére, hosszabb tartamú börtönbüntetés és kiutasítás, továbbá a büntetésekhez igazodó hosszabb tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett. Indokai szerint a törvényi minimumot el nem érő szabadságvesztés nem igazodik kellőképpen a vádlott társadalomra veszélyességéhez, a cselekmény tárgyi súlyához, és az elsőfokú bíróság a feltárt súlyosító körülményeket sem a nyomatékuknak megfelelően vette figyelembe, ezért a joghátrányok súlyosítása szükséges (vármegye megnevezése Vármegyei Főügyészség B.2../2021/167., elsőfokú iratok 35. sorszámú utóirata).

[3] A határozatot másfelől védelmi jogorvoslatok támadták, a kihirdetéskor a vádlott és a védő egyaránt teljeskörű fellebbezést jelentett be, elsődlegesen felmentésért, másodsorban enyhítés érdekében, sérelmezve az ítélet indokolását is (34. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 11. oldal 7-8. bekezdés). A védő a fellebbezését a másodfokú eljárásban indokolta részletesen, melyben előadta, hogy álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok között nincs olyan terhelő tartalmú, amely objektíve igazolná azt, miszerint a vádlott tudomással bírt a szerelvény pótkocsijába bepakolt cigarettáról. A határátlépés előtt a szerelvény traktor és pótkocsi része „külön életet éltek”, külön mozogtak, és az sem bizonyított, hogy a vádlott a pótkocsi megrakodásakor jelen volt. E tekintetben az elsőfokú ítélet megállapításai feltételezéseken alapulnak, miként a határátlépés körülményeit illetően is. A költségvetési csalás bűncselekménye csak szándékosan követhető el, de az nem nyert kétséget kizáró bizonyítást, hogy a vádlott tudta, a határátlépés alkalmával cigarettát szállít. Mindezek alapján elsődlegesen indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállás megalapozatlanságát kiküszöbölve, helyes tényállás megállapításával a vádlottat az ellene emelt vád alól mentse fel, másodlagosan pedig az eljárás során feltárt enyhítő körülményekre alapítottnak a kiszabott büntetést számottevően enyhítse (7. sorszámú másodfokú irat).

[4] A D.-i Fellebbviteli Főügyészség a Bf.2./2026/2. számú átiratában az ügyészségi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi perorvoslatokat nem találta alaposnak. Észrevételei szerint a törvényszék a perrendi szabályok betartása mellett, a lényegesnek tekinthető bizonyítékok logikus értékelésével megalapozott tényállást állapított meg és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a törvényi előírásoknak megfelelően értékelte, az erre alapítottnak megállapított, megalapozott tényállás alapján a vádlott bűnösségére helyesen vont következtetést, ezért felmentésére nem kerülhet sor, és törvényes a cselekmény jogi minősítése is. Álláspontja szerint azonban a kiszabott joghátrány nem igazodik a bűncselekmény tárgyi súlyához, a vádlott társadalomra veszélyességéhez, valamint az enyhítő és súlyosító körülményekhez. Mindezek alapján a bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány mértékét kiemelve arra tett indítványt, hogy az ítéltábla a törvényszék elsőfokú határozatát a büntetést kiszabó részében változtassa meg, és a vádlottat ítélje hosszabb tartamú szabadságvesztésre, az ország területéről való kiutasításra és közügyektől eltiltásra, az ítélet egyéb rendelkezéseit pedig hagyja helyben.

[5] Az ítéltábla a jogorvoslatokat az eljárási feltételek maradéktalan teljesülése folytán tanácsulésen bírálta el a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel arra is, hogy nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az arra jogosult ügyészség, a vádlott és a védő sem indítványozta.

[6] Az ügyészség fellebbezése nem alapos, míg a védelmi perorvoslatokat a rendelkező részben foglaltak erejéig, a mellékbüntetés mellőzésére irányulóan találta alaposnak a másodfokú bíróság.

[7] A védelmi fellebbezések okára és elsődleges irányára figyelemmel az ítéltábla a sérelmezett elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen bírálta felül, vizsgálva az ítélet megalapozottságát, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket, az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását, függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A másodfokú eljárásban tehát teljes volt a felülbírálat, melyet a Be. 590. § (2) bekezdése főszabályként ír elő. Emellett a Be. 590. § (7) bekezdésére figyelemmel hivatalból vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket is.

[8] A hivatkozott törvényhelyek szem előtt tartásával a másodfokú bíróság a továbbiakban azt ellenőrizte, hogy az elsőfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat. Ebben a körben a Be. 608-609. §-ában foglaltak áttekintésével az volt megállapítható, hogy a

törvényszék nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a – h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1), (2) bekezdés a– d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezve. Ilyen eljárási szabálysértésre egyébként az eljárás résztvevői sem hivatkoztak.

[9] Az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges körben eleget tett ügyfelderítési kötelezettségének, az indokolt bizonyítást felvette, majd megalapozott történeti tényállást [Be.561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, mely a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt. A megalapozottság fogalmát a törvény pozitív formában külön nem határozza meg, arra a megalapozatlansági okok hibájából lehet következtetést vonni. A Be. 592. § (1) bekezdésében írt teljes megalapozatlanság azonban szóba sem kerülhetett, de nem volt megállapítható a részbeni megalapozatlansági okok egyike sem [Be. 592. § (2) bekezdés a-d) pont], hiszen az elsőfokú bíróság a tényállást hiánymentesen, valósághűen állapította meg, ítélete ezáltal megalapozottnak tekinthető (BH2023. 5.).

[10] A törvényszék ugyanis valamennyi releváns tényre alapos bizonyítást folytatott, az ügy helyes eldöntése szempontjából a rendelkezésre álló bizonyítékokat gondosan, a logika szabályai szerint értékelte. Számba vette Terhelt1 vádlottnak az eljárás során tett vallomásait, a büntetőjogi felelősségét vitató, megbízójára hárító védekezését, majd azokat a további bizonyítékokkal is megfelelően összevetette. Részleteiben vizsgálta a vádlott által vezetett szerelvény mozgásával, határátlépésével kapcsolatos körülményeket a vád tárgyává tett időszakban és az előzményekre vonatkozóan, a vádlottnak a határőrizeti szervek által elrendelt részletes vizsgálat során az intézkedő pénzügyőrök által tapasztalt magatartását, a kamion műszaki jellemzőit, a traktor menetírójával kapcsolatos adatok elemzését. Ennek során értékelte a cselekményről közvetlen (intézkedő pénzügyőrök) és közvetett módon (határt átlépő magánszemély, a szerelvényt később megvásároló, illetve a menetíró berendezések, gépjárművezetői kártyák adatainak elemzésével foglalkozó pénzügyőrök, fuvarozást végző cégekkel kapcsolatba hozható személyek) információt szerző tanúk vallomásait, a nemzetközi jogsegély keretein belül beszerzett tájékoztatásokat, a CMR, határregisztrációs és telefonkészülék cellainformációs adatainak elemzését és a további okirati bizonyítékokat. A törvényszék gondosan elemezte a vádlott vallomását, aki nem ismerte el a vádbeli tényeket, védekezése szerint alkalmanként szokott nemzetközi fuvarokat vállalni, és a perbeli események előtt is ezzel kapcsolatosan kereste egy általa csak keresztnéven ismert személy, akinek a felkérésére elvállalta a kérdéses fuvar. A szerelvény valós tartalmáról, az adózás alól elvont cigarettáról viszont nem volt tudomása, a határátlépés során is mindenben szabályosan járt el.

[11] Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor az egyenként és kölcsönösen, iratszerűen értékelt bizonyítékok alapján a központi tényeket tagadó terhelti védekezést elvetette, és a tényállást a vádat támogató bizonyítékokra alapította. Különösképp a szerelvény átvizsgálását végző pénzügyőrök és a szerelvénnel kapcsolatba került további tanúk terhelőnek tekinthető vallomása, a szerelvény mozgásával, műszaki állapotával kapcsolatos adatok, ukrán jogsegély alapján rendelkezésre álló iratok ténymegállapításai ismeretében értett egyet az ítéltábla azzal az elsőbírói következtetéssel, miszerint az objektív körülmények, a vádlott dokumentált magatartása alapján megalapozott következtetés vonható arra, hogy a vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, hogy valójában mit szállít. A vádlott a határátlépés, majd az elrendelt tételes ellenőrzés alatt is végig olyan megtévesztő, manipulatív magatartást tanúsított, melynek a célja – miként arra a törvényszék mérlegelése során helyes ténybeli következtetéssel rámutatott – kizárólag a szállítmány valós tartalmának leplezése

volt, annak érdekében, hogy az adózatlan dohányáruval az ország területére léphessen, megfelelő alapot teremtve ezáltal a vagyoni hátrány okozásához.

[12] A védelmi fellebbezésben írtakra tekintettel rámutat az ítéltábla, miszerint a ténymegállapításra alapvetően jogosult elsőfokú ténybírósnak nem csupán a bizonyítékok összegyűjtése, majd tartalmának értékelése a feladata, hanem az abból levont következtetései is alapot nyújtanak a megalapozott tényállás megállapításához. Az adott esetben a tényállás megállapítása érdekében az elsőfokú bíróság a közvetett bizonyítás szabályait is helyesen alkalmazta, egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre helytállóan következtetve. Az elemzett bizonyítási anyag mellett tehát a büntetőjogi felelősség eldöntéséhez szükséges tények hiánymentesen rögzíthetők voltak.

[13] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál-logika törvényszerűségeinek, mely mérlegelő folyamat eredményeként a tényállást valósághűen állapította meg. Megalapozatlansági ok hiányában a tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság ún. ténybírósi jellegét, a ténybeli hiba hiánya pedig kizárja a sérelmezett ítélettől eltérő tényállás megállapítását a másodfokú eljárásban.

[14] Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják [BH2020. 94. (Kúria Bfv.I.486/2019.)].

[15] A vádlott felmentésre irányuló elsődleges védelmi fellebbezések ekként a törvényes mérlegelést támadták, mely nem lehetett eredményes. Az ítélet iratszerű, a lényeges bizonyítékokon nyugvó logikai levezetése hibátlan, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét részletesen és meggyőzően teljesítette.

[16] Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállás alapján törvényesen vont következtetést Terhelt1 vádlott bűnösségére, és a cselekmény minősítése is mindenben megfelel az anyagi jognak.

[17] A törvényszék kifejezetten nem tért ki rá a határozatában, ezért az anyagi jogi kérdések felülbírálatakor az ítéltábla elsődlegesen azt rögzíti, hogy a Btk. 2. § (1), (2) bekezdés alapján az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert az új törvény (a korábbi törvény módosítása) nem eredményez enyhébb elbírálást.

[18] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállás alapján helyesen állapította meg Terhelt1 vádlott bűnösségét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettében, mert cselekvőségével olyan bűncselekményt valósított meg, mely a magyar állami költségvetést károsította, a tényállásban írt vagyoni hátrányt okozva. Helytálló a Btk. 13. § (1) bekezdése szerinti tettesi elkövetői alakzat megállapítása is.

[19] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi körülményeket maradéktalanul számba vette, melyeket az ítéltábla ismét értékelve úgy találta, hogy a törvényszék az irányadó különös részi büntetési tételkeret alsó határának (5 év) átlépésével, a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja szerinti egyszeres leszállással a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő,

tettarányos és az egyéniesítés követelményeit mindenben teljesítő szabadságvesztést szabott ki, mely szükséges és egyben elégséges. Törvényesen került sor a szabadságvesztés mellett kiutasítás büntetés alkalmazására is a Btk. 59. § (1) bekezdése szerint, mert a nem magyar állampolgár vádlottnak az általa elkövetett kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény folytán valóban nem kívánatos az országban tartózkodása. E büntetési nem tartama szintén kellően arányos, a Btk. 60. § (1)-(2) bekezdésében írt keretek közötti.

[20] Az elsőfokú bíróság ugyan a vádlottat közügyektől eltiltás mellékbüntetésre is ítélte, de annak okára egyáltalán nem adott indokolást a határozatában. A közügyektől eltiltás a magyar büntetőjog rendszerének egyetlen mellékbüntetése, ami széleskörű, de olyan jogkövetkezményeket irányoz elő tartalmilag szerteágazó területre kiterjedő jogkorlátozással, melyek alapvetően az állampolgári jogok körét érinti. A Btk. 61. § (2) bekezdése taxatív felsorolást tartalmaz azokra a jogokra, jogosítványokra, amelyeket a közügyektől eltiltott elítélt nem gyakorolhat, és megjelöli azokat a tisztségeket is, melyeket nem tölthet be. A vádlott személyi és egzisztenciális körülményeit is áttekintve megállapítható, hogy ukrán állampolgár, ország megnevezése családi és munkavállalási kötelek sem fűzik, az országban lakó- vagy tényleges tartózkodási hellyel nem rendelkezik, közelebbi kötődés tehát az esetében nem tárható fel, és eddig sem gyakorolt olyan jogokat, amelyekről a közügyektől eltiltás megfosztaná. A másodfokú bíróság ezért arra az álláspontra jutott, hogy a vádlott tekintetében nem tárható fel olyan szubjektív körülmények, amelyek az egyéniesítés követelményét szem előtt tartva e mellékbüntetés kiszabását valóban indokoltá tennék (BH2001. 205.), ezért a közügyektől eltiltás kiszabásától eltekintett, jelen másodfokú határozatában mellőzve azt. Megjegyzendő, hogy ilyen mellékbüntetés alkalmazását a vádhatóság sem indítványozta a vádemelés során, de a későbbiekben, még a végindítványában sem.

[21] Az elsőfokon kiszabott büntetés a cselekménnyel okozott vagyoni hátrány kirívó mértékére is figyelemmel inkább enyhe, méltányosnak mondható, azonban lényeges súlyosítása az enyhítő tényezők száma és nyomatéka miatt nem volt indokolt, következésképp az ügyészszégi fellebbezés nem vezetett eredményre. További enyhítés szóba sem kerülhetett, ezért a védelmi perorvoslatokat csak a mellékbüntetés mellőzésére vonatkozóan találta alaposnak a másodfokú bíróság.

[22] A felülbírálattal szintén érintett egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának meghatározását, a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontját, a beszámítást, a bűnjeleket és a bűnügyi költséget illetően törvényesek, mindenben megfelelnek az elsőfokú határozatban felhívott irányadó jogszabályoknak.

[23] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése értelmében a jelzett körben megváltoztatta, míg a további rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése szerint helyes indokainál fogva helybenhagyta.

[24] Az ítéltábla a magyar nyelvet nem ismerő vádlott részére elkészített fordítással kapcsolatban a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg, melyet az 576. (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel az állam visel.

[25] A másodfokú ítélettel szemben – ellentétes döntés hiányában – a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése értelmében fellebbezésnek nincs helye.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 11.B.402/2024/34. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.129/2026/9. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. május 14.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke